

16.01.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**16 Ocak 2023
Pazartesi**

16.01.2023

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

16 Ocak 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Kozmetoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TMO, buğday ihalesinde alıma başladı

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 455 bin ton öğütmelik buğday ihalesinde alıma başladı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 565,000 ton öğütmelik buğday ihalesinde alıma başlarken, ticaret kaynakları TMO'nun ilk etapta 420,000 ton buğday aldığını açıkladılar.

Toplam 565,000 ton %12 protein içeren buğday için açılan ihalede bugün alımların devam etmesi bekleniyor.

Ticaret kaynakları, ihalede alınacak buğdayın çoğunun Karadeniz bölgesinden, çoğunlukla Rusya ve Ukrayna'dan temin edilmesinin beklendiğini belirttiler.

İhalede alınan hacim nihai nitelik taşımazken, önümüzdeki günlerde teyit edilmesi gerekiyor. Alımlar TMO tarafından daha sonra iptal edilebiliyor.

İhalede hem Türkiye'deki depolarda bulunan buğday için hem de ithal ürün için teklif verilebiliyor.

Ayçiçeğinde vergiler sıfırlandı yağa indirim, yeme zam geldi

Gümrük vergilerin düşmesiyle son 15 günde Türkiye 150 bin ton ham ayçiçeği yağı bağlantısı yaptı. Yeni fiyatlarla alınan ürünlerin iç pazarda raflarda % 10 ile 15 arasında yansması bekleniyor. Diğer yandan çekirdek ithalatının yapılmamasından dolayı küspe fiyatları da % 10 artış gösterdi.

Mehmet HANİFİ GÜLEL/İSTANBUL

Ham ayçiçeği yağı ve çekirdekte gümrük vergilerinin sıfırlanması yağ fiyatlarını olumlu yansırsa, hayvancılık sektörüne ise olumsuz yansıdı. Yılbaşından önce ham ayçiçeği yağı ithalatına yüzde ton başına uygulanan 250 dolar ve ayçiçeği çekirdeğine ise yüzde 5 vergi uygulanıyordu. Yılbaşında vergilerin 31 Mayıs 2023'e kadar sıfırlanması çekirdek yerine, yağ ithalatı daha avantajlı hale geldi. Ayçiçek çekirdeği ithalatının yapılmaması ve içerde kırım yapan tesislerin durmasıyla küspe arzında yaşanan sorundan dolayı fiyatları yaklaşık yüzde 10 artırdı. Bu da hayvancılık sektörüne olumsuz yansıyarak yem fiyatlarının artmasını tetiklemesine yol açtı. Sektör temsilcileri, vergi politikalarında istikrarın oluşmasının önemli olduğunu vurguluyor.

İç pazarda yağ fiyatında yüzde 10 ile 15 arasında düşüş bekleniyor

Türkiye'nin yılbaşında ham yağ ve ayçiçeği çekirdeğinde ithalat vergilerinin sıfırlanması ile son 15 günde 150 bin ton ham yağ bağlantısı yapıldığını kaydeden Solventum Yönetim Kurulu Başkanı Onat Angı, Türkiye, normalde aylık 50 ila 60 bin ton ham yağ alımı yaptığını söyledi. İki haftada bu kadar bağlantının yapılması

gümrük vergisinin sıfırlanması nedeniyle yapıldığını aktaran Angı, “Türkiye’nin aldığı kararlar yurtdışı piyasalarını da etkiliyor. Yurtdışında fiyatlar yüzde 3 ile 4 oranında arttı. Ham yağın ton fiyatı bin 225 dolardan 1260 dolara kadar yükseltti. Ancak Türkiye’nin alım iştahının azalmasıyla fiyatlar tekrar düşüşe geçti. TMO’nun Geçen hafta yaptığı 24 bin tonluk ihalede Tekirdağ teslim fiyatı bin 219 dolar, İskenderun’a ise bin 229 dolar olarak gerçekleşti.

Bu ihale ile fiyat düşüşü tescillenmiş oldu ve şu anda uluslararası piyasada ham yağ fiyatları bin 230 ile bin 235 seviyesinde işlem görüyor. Marmara teslim fiyatı ton başına 625 dolar olan çekirdek ise yurtiçinde 11 bin 500 lira civarında işlem görmekte. Diğer yandan vergisiz ham yağ fiyatları iç pazarda kilo başı maliyeti 26 TL’den 24 TL’ye düşürdü. Söz konusu yeni bağlantı yapılan mallar geldikçe, şubat ayından sonra raf fiyatlarına yüzde 10 ile 15 arasında yansması lazım” dedi.

Türkiye’de yaklaşık 50 çekirdek kırıcısının olduğunu ve şu an çekirdek ithalatının yapılmamasından dolayı faaliyetlerini durdurduğunu aktaran Angı, “İç pazarda çiftçinin elinden çekirdek yok, kırıcının ve tüccarın elinde ürün var. Birlikler de ürünü yüksek fiyattan aldı ve bunlar şimdi zarar ediyorlar. Burada kötü etkilenen iki tane sektör var; bir tanesi büyükbaş hayvancılık sektörü. Büyükbaş hayvancılık yapanlar etkilendi ve yem maliyetleri arttı. Küspe fiyatları yüzde 8 ila 10 arasında arttı. Yem fiyatlarının artmasında çekirdek ithalatının durmasıyla küspe üretimde arz sorunu yaşanması tetikledi. Bu durum Türkiye’nin yurtdışından küspe talep etmesiyle fiyatlarda artışa neden oldu” diye konuştu.

Gümrük vergilerinin sıfırlanmasının küspe fiyatları artırdığını, ham yağda ise düşüşe neden olduğuna dikkat çeken Angı, Türkiye’de vergi sıfırlanınca doğal olarak yağ ithal edildiğini belirtti. Türkiye’den normalde aylık 50 bin ton ayçiçeği yağı ihracatının yapıldığı bilgisini veren Angı, “İhracat için zaten yağ ithalatı yapılıyor. Türkiye’nin aylık ihtiyacı 100 bin ton ve son yapılan 150 bin ton bağlantıyla beraber 50 bin ton fazladan yapılmış oldu. Ay sonuna kadar söz konusu rakam 200 bin tona yükselmesi bekleniyor. Bu yapılan alımlar ile mallar nisan ayına kadar yapılan bağlantılar. Alımlar devam edecek ama alım hızı yavaşlar” ifadelerini kullandı.

2022 ithalat faturası 1,7 milyar dolar

Türkiye’nin geçen yıl 1.4 milyon ton ham yağ ithalatı yaptığını bildiren Angı, bunun da 2 milyar dolar ithalat faturasına denk geldiğini açıkladı. Diğer yandan Türkiye’nin yaklaşık 1 milyar dolar da yağ ihracatının bulunduğu vurgu yapan Angı, “Ham ayçiçek yağında paketleme ve işlemeden sonra yüzde 20 katma değer yaratılıyor. Türkiye’nin 1 milyar doların üzerinde ihracat geliri var. Çekirdekte ise yaklaşık 700 bin ton ithal edildi ve 450 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Buna küspe ithalatını da katarsak 600 bin ton civarında ve 300 dolara denk geliyor. Türkiye’nin ayçiçek kompleksinde ithalat faturası toplamda 1.7 milyar dolar” dedi.

ÇEKİRDEK KÜSPESİ YEM FİYATLARINI TETİKLEDİ YEMCİ TMO'DAN UYGUN HAMMADDE TALEP EDİYOR

Son 15 günde küspe fiyatlarında yüzde 8 ile 10 arasında arttığını bildiren Türkiye Yem Sanayicileri Birliği Başkanı Ülkü Karakuş, kontrolsüz bir şekilde gümrük vergilerinin sektörle konuşulmadan düşürülmesi veya kaldırılmasını kabul etmediklerini söyledi. Yem fiyatlarının dünyadan artan fiyatlar ve proteinli yağlı tohumların küspelerin yerine ikame edilen soya ürünlerde yaşanan aksamadan dolayı artış gösterdiğini belirten Karakuş, "Ayçiçek yağında vergi düşürülünce çekirdek ithalatı durdu. Dolayısıyla yurt içindeki çekirdek kırımı yapan fabrikalar çalışmıyor. Yağ sıkılmadığı için küspe arzı azaldı. Son bir haftada yem fiyatlarına gelen zamma küspe etkili oldu. Yılbaşından bu yana ayçiçek küspesinin tonu 330 dolardan 350 dolara çıktı. Soya 590 dolardan 650 dolara bandına yükseldi. Keten tohumu 400 dolardan 430 dolara çıktı. Yine kolza 350'den 380 dolara çıktı. Bu fiyat artışlarının hepsi son 15-20 günde oldu. Öte yandan Rusya küspe ihracatına 1 dolar olan vergiyi 26 dolara çıkardı. Bunların hepsi üst üste geldi" dedi.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) üreticiye verdiği arpa, buğday ve mısır hammaddelerden yem sektörünün yararlanmadığını ve bu yıl bunu başlatmasını talep eden Karakuş, "Geçen yıl TMO yem sanayicisine hammadde vermedi, biz de istemedik. Yemciler olarak sosyal sorumluluk adı altında geçen yıl besiciler eziliyor diye istemedi. Ama şimdi eğer kaynak varsa ve herkese aynı anda vermesi lazım. Bizler de fiyatları artırmamak için uğraşalım. TMO ya herkese aynı fiyattan verecek ya da besici ve yetiştiricilere verdiği fiyattan yemcilerde de verecek. TMO, Besiciye arpanın tonunu 5 bin 250 liradan veriyor, bize ise 5 bin 850'den veriyor. Arpayı TMO'dan alan getiriyor bize 5 bin 850 liradan satıyor. Üreticilere uygun fiyatlarla verilen hammaddelerden, yemcilerde de aynı koşullardan verilmesi lazım. Aksi takdirde bu koşullarda yem fiyatlarını üzerine koymamak mümkün değil. Derdimiz topyekûn enflasyonu önlemek ve herkes kendisine düşen görevi yapması lazım" şeklinde konuştu.

TARSİM'den yeni 'Gelir Koruma Sigortası'

Bu yıldan itibaren verim düşüşleri ve fiyat dalgalanmalarından kaynaklı gelir kaybı riskini de kapsayacak şekilde tüm ülkede yaygınlaştırılan Gelir Koruma Sigortası ile verim düşüşleri ve fiyat dalgalanmalarından doğabilecek gelir kaybı riski teminat altına alınıyor.

Devlet Destekli Tarım Sigortaları kapsamında Konya ili genelinde uygulamaya alınan Gelir Koruma Sigortası'nın tanıtılması amacıyla Tarım Sigortaları Havuzu'nun (TARSİM) ev sahipliğinde Konya'da lansman toplantısı gerçekleştirildi.

Bu yıldan itibaren verim düşüşleri ve fiyat dalgalanmalarından kaynaklı gelir kaybı riskini de kapsayacak şekilde tüm ülkede yaygınlaştırılan Gelir Koruma Sigortası ile verim düşüşleri ve fiyat dalgalanmalarından doğabilecek gelir kaybı riski teminat altına alınıyor.

Gelir Koruma Sigortasında, poliçede yazılı primin yüzde 60'ı devlet tarafından karşılanıyor. Sigortalı tarafından ödenecek olan primin yüzde 15'i peşin alınırken, kalan prim tutarı da en geç poliçe bitiş tarihinden itibaren 1 ay içinde tahsil ediliyor. İlk kez buğdaya uygulanacak

TARSİM'den yapılan açıklamaya göre, Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi'nin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda, Konya Valisi Vahdettin Özkan, AK Parti Konya Milletvekili Ahmet Sorgun, Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürü ve TARSİM Yönetim Kurulu Başkanı Burhan Demirok ve TARSİM

16.01.2023

Yönetim Kurulu Üyesi ve Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi Genel Müdürü Serpil Günal katıldı.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) Başkan Yardımcısı ve TARSİM Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Fatma Ebru Gençosmanoğlu'nun da katıldığı toplantıda, TARSİM Çiftçi Hikayeleri Projesi filminin ilk kez gösterimi yapıldı.

Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürü Burhan Demirok ise tarımın stratejik bir sektör olduğunu vurgulayarak, değişen iklim şartlarının, tarımda sigorta uygulamasını öne çıkardığını belirtti.

İlk defa başlayacak Gelir Koruma Sigortası'nın Konya'da buğday ürününde uygulanacağını bildiren Demirok, "Üreticilerimizin en iyi şekilde üretim yapması ve ülkemize katkısının artması için çalışmalarınıza devam ediyoruz" ifadesini kullandı.

"Önemli adımlardan biri"

Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi Genel Müdürü Serpil Günal, Gelir Koruma Sigortası'nı, TARSİM'in gelişim sürecinde çok önemli adımlardan biri olarak belirterek, işini, sevgisini katarak toprağı daha anlamlı kılan, emektar üreticilerin hizmetine sunabilmenin mutluluğunu yaşadıklarını kaydetti.

TARSİM'in, üreticilerin ihtiyaç ve beklentilerinin üzerinde bir hizmet sunabilme ve memnuniyetlerini arttırma gayesiyle yoluna paydaşlarıyla birlikte devam edeceğini aktaran Günal, Gelir Koruma Sigortası'nın Türk tarımına ve üreticilere hayırlı ve uğurlu olması temennisinde bulundu.

Nebati'nin "fiyat sabitleme" çağrısı fiyatlara yansımaya başladı

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin çağrısı üzerine birçok zincir market, "fiyat sabitleme ve indirim" açıklamasında bulunmuştu. Zincir marketler, yaptıkları açıklamaların ardından indirimleri raflara yansıtmaya başladı.

Zincir marketler, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin "fiyat sabitleme ve indirim" çağrısına karşılık vererek birçok ürünün fiyatını revize etti.

Nebati'nin çağrısı üzerine birçok zincir market, "fiyat sabitleme ve indirim" açıklamasında bulunmuştu. Zincir marketler, yaptıkları açıklamaların ardından indirimleri raflara yansıtmaya başladı.

Şok Marketler, ocak ayı boyunca 1.000 üründe fiyatların sabitlendiğini duyurmuştu. Migros, "Migros" markalı 419 üründe fiyatları sabitleyerek 3 binden fazla üründe indirim gideceğini açıklamıştı. A101 ise ocak ayı sonuna kadar 2023 ürünün fiyatını sabitleme kararı almıştı.

CarrefourSA, gıda ve gıda dışı 20 bin üründe yüzde 20 ila 40 arasında indirim yapacağını duyururken, Happy Center da ocak ayı boyunca birçok üründe fiyatları sabitleme ve indirim giden diğer zincir marketlerden oldu.

16.01.2023

Happy Center İstanbul Kuzey Anadolu Bölge Müdürü Özcan Kaya, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Happy Center olarak, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ve Ticaret Bakanı Mehmet Muş'un "fiyat sabitleme ve indirim" çağrılarını uyararak, halka bu konuda verebilecekleri tüm desteği sunacaklarını söyledi.

"VATANDAŞIMIZIN SOSYAL MEDYADA DUYURDUĞUMUZ GÖRSELLERDEN SONRA BİZLERE YOĞUN TALEPLERİ OLDU"

Hazırlamış oldukları indirim çalışmasını 11 Ocak itibarıyla halkın hizmetine sunduklarını aktaran Kaya, şunları kaydetti:

"İndirim yapılacak ürünleri seçerken halkımız için en verimli olacak, en ihtiyaç duyulan ürünleri seçmeye özen gösterdik. Fiyatlarımızı indirip sabitleyerek çalışmamızı ocak ayının sonuna kadar devam ettireceğiz. Halkımızı bu indirimlerden yararlanmak üzere mağazalarımıza bekliyoruz. Bu indirim kampanyalarına diğer sektörlerin de katılmasının enflasyonla mücadeleye katkı sağlayacağına inanıyorum. Vatandaşımızın sosyal medyada duyurduğumuz görsellerden sonra bizlere yoğun talepleri oldu. Bu talepler sonrasında da tanıtım broşürlerimizi planladığımız tarihten öne çekerek indirimlere başladık. Halkımıza teveccühleri için teşekkür ediyoruz."

Happy Center müşterisi Okan Çiğli ise yapılan indirimlerden memnuniyet duyduklarını ifade ederek, "İndirimlerin daha fazla olmasını ve devletimizin bu işin üzerinde daha iyi durmasını bekliyoruz. Fiyatlar bölgeye göre uygun. Bu kampanyalarla alım gücünün daha iyi olacağını temenni ediyoruz." dedi.

"Çiftçilerin tümüne elektriği ücretsiz vereceğiz"

"Türkiye'nin bütün kentlerini depreme dayanıklı kentler haline dönüştüreceğiz" "Aşama aşama çiftçilerin tümüne elektriği ücretsiz vereceğiz"

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Türkiye'nin bütün kentlerini depreme dayanıklı olacak şekilde dönüştüreceklerini söyledi.

İzmir Büyükşehir Belediyesinin depremzedeler için başlattığı kooperatifçilik modeli Halk Konut Projesi kapsamında, Bayraklı ilçesinde yapılacak Dilber Apartmanı'nın temeli törenle atıldı.

Törene katılan Kılıçdaroğlu, kooperatifleşme mantığıyla depremzedelere en uygun koşullarda ev sahibi olma imkanı sağlandığını belirterek, daha önce İzmirli depremzedelerin kat artış talebini karşıladıklarını, konutlar için ucuz kredi bulunduğunu kaydetti.

Halk Konut Projesi'ni bütün illerde uygulayacaklarını ifade eden Kılıçdaroğlu, "Türkiye'nin bütün illerinde evleri hasar gören herkesin uygun koşullarda ev sahibi olmasını sağlayacağız. Vatandaşla kamunun beraber olması lazım. Birlikte, el ele olması lazım. Beraber kazanmamız lazım. O kazanımların getirdiği artıları hayata geçirmemiz lazım. İzmir bu konuda öncülük yaptı." diye konuştu.

Kılıçdaroğlu, Türkiye'nin bir deprem bölgesi olduğunu, önlem almanın siyasal iktidarların temel görevleri arasında yer aldığını kaydederek, şöyle devam etti:

"Japonya da deprem bölgesi ama Japonya'da daha şiddetli depremler olmasına karşın kimsenin burnu kanamaz. Ama bizde daha düşük tonda bir depremde çok sayıda insan hayatını kaybediyor. Akılla, mantıkla, bilgiyle, bilişimle, dayanışmayla bu sorunu aşabiliriz. Ve bu sorunu aşmakta kararlıyız. Bu sorunu aşmanın temel yolu bilgiyi egemen kılmak. Bilgiye dayalı inşaatlar yapmak ve insanların da o konutlarda güven içinde oturmalarını sağlamak. Deprem vergileri bunun için çıktı. Deprem vergilerinin halktan toplanmasının temel mantığı da buydu. Güzel, depreme dayanıklı konutlar yapılacaktı. Ve insanlarımız o konutlarda huzur içinde oturacaktı. Ama nereye gittiğini bir türlü öğrenemedik. Ve bunun hesabı da yeteri kadar verilmedi. Ama hiçbir yurttaşımız endişe etmesin, o deprem vergilerinin nereye harcandığını bulacağız. Nerelere savrulduğunu bulacağız. Türkiye'nin bütün kentlerini depreme dayanıklı kentler haline dönüştüreceğiz. Akılla, mantıkla, bilgiyle, birikimle ve şeffaf bir yönetimle ve demokrasiyle bunların tamamını yapacağız."

- "Çiftçilere ücretsiz elektrik vereceğiz"

Kemal Kılıçdaroğlu, Şanlıurfa ziyaretinde "Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığını bize verin bütün çiftçilere elektriği bedava vereceğiz" dediğini hatırlatarak, "Allah'ın güneşi bedava. Dolayısıyla İzmir'den Şanlıurfa'ya da selam gönderiyoruz. Denizli Bozkurt'a da selam gönderiyoruz. Çünkü Bozkurt Belediye Başkanımız güneş santralini kurdu ve orada çiftçilere elektriği ücretsiz veriyor. Demek ki oluyor. Küçük bir ilçede oluyorsa bu demek ki Şanlıurfa'da da olacak. Demek ki Erzurum'da da olacak. Türkiye'nin her tarafında bunu yapacağız inşallah. Aşama aşama çiftçilerin tümüne elektriği ücretsiz vereceğiz." ifadesini kullandı.

- Kamu ve vatandaş ortaklığı

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer de kentin yer altı haritasının çıkarılması ve yapı stoğu envanterinin çıkarılarak binaların depreme dayanıklılığının belirlenmesi için çalışma yürütüldüğünü anlattı.

Dilber Apartmanı'nın, 30 Ekim 2020'deki depremde orta hasar aldığını ve sonrasında yıkıldığını belirten Soyer, "Bu tören yalnızca yeni Dilber Apartmanı'nın temel atma töreni değil. Aynı zamanda Türkiye'ye örnek olacak bir kooperatifçilik modelinin de temelini atıyoruz. Halk Konut bir yapı kooperatifi, kamu ve vatandaş ortaklığının mükemmel bir örneğini ortaya koyuyor. Bu ortaklıkta belediye şirketlerimiz yüzde 1 sembolik bir kar oranıyla depremzedelerimizin en uygun koşullarda sağlıklı yapılara kavuşmasının önünü açıyor." dedi.

Soyer, Dilber Apartmanı'yla birlikte 10 kooperatif ve dönüşüm için imzaların atıldığını kaydederek, modelin yakında 21 kooperatifle birlikte 1233 bağımsız birim ve yaklaşık 200 bin metrekare inşaat alanını kapsayacağını aktardı.

16.01.2023

- İşçilerden zam eylemi

Öte yandan tören alanına gelen bir grup Çiğli Belediyesi şirketi ÇİBEL A.Ş. çalışanı, zam talebiyle eylem yaptı. "İşçiler açken başkanlara huzur yok" sloganı atan işçiler, törenin sonunda zam taleplerini iletmek üzere Kılıçdaroğlu ile görüşmek istedi. Koruma polislerinin izin vermemesi üzerine, işçilerle korumalar arasında kısa süreli arbede yaşandı.

Bakan Muş: Türkiye ekonomisi önemli bir büyüme performansı sergiledi

DEİK Ticari Diplomasi Ödül Töreni'ne katılan Bakan Muş, "Türkiye ekonomisi 2021 yılında yüzde 11,4 büyüyerek, son 50 yıldaki en yüksek büyümesine ulaşmış, 2022'nin ilk 9 ayında da yüzde 6,2 gibi önemli bir büyüme performansı sergilemiştir." dedi.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulunca (DEİK), bu yıl dördüncüsü düzenlenen DEİK Ticari Diplomasi Ödül Töreni'nde yaptığı konuşmada, zorlu bir yılın başarılarla geride bırakıldığını ifade etti.

Emtia fiyatlarında yaşanan enflasyonist dalğanın ve sıkılaştıran mali koşulların, jeopolitik sorunların ve pandeminin tedarik zincirleri üzerinde devam eden etkilerinin tüm dünya ekonomilerini küresel bir dar boğazla karşı karşıya getirdiğini aktaran Muş, özellikle arz kaynaklı nedenlerle yükselen enerji ve gıda fiyatlarının gelişmiş ülkelerde uygulanan sıkı para politikalarıyla birleşerek küresel bağlamda ekonomik büyümede ivme kaybına sebep olduğunu dile getirdi.

Muş, diğer taraftan iklim değişikliği ve dijitalleşmenin getirdiği yapısal dönüşümün küreselleşmenin paradigmasını ayrı bir şekilde değiştirdiğini vurgulayarak, küresel dönüşüm ortamında Cumhuriyetin 100. yılına, yani Türkiye Yüzyılı'na, ticari ve ekonomik anlamda çok büyük işlere imza atarak girildiğini söyledi.

Bakan Muş, "DEİK ailesinin, özel sektör kuruluşlarımızın, iş insanlarımızın ve kamu kuruluşlarımızın yoğun çabaları neticesinde Türk ekonomisi, tarihi bir eşiği daha aşmış dış ticarete oluşan bölgesel ve küresel sorunların üstesinden büyük bir ustalıklarla gelmeyi başarmıştır." diyerek, şunları kaydetti:

"Türkiye ekonomisi 2021 yılında yüzde 11,4 büyüyerek, son 50 yıldaki en yüksek büyümesine ulaşmış, 2022'nin ilk 9 ayında da yüzde 6,2 gibi önemli bir büyüme performansı sergilemiştir. Kaydedilen bu büyüme oranına mal ve hizmet ihracatının katkısı 3,4 puan seviyesinde gerçekleşerek ihracat, büyümenin itici gücü olmaya devam etmiştir. Geride bıraktığımız yılı 254,2 milyar dolara yükselen rekor bir ihracat rakamıyla kapattık. Artık ihracat yapamayan ilimiz kalmadığı gibi 1 milyar doların üzerinde ihracat yapan il sayımız da 22'ye yükselmiş oluyor.

2022 yılında en önemli ticaret partnerlerimizden olan AB ile dış ticaret fazlamız 10 milyar doları yakalamıştır. Geçtiğimiz 20 yılda ihracatımız 7 katına çıkmış, aylık ortalama ihracat ise 3 milyar dolardan 21 milyar dolar seviyesine yükselmiş bulunuyor. 2002 yılında ihracatçı firma sayımız 33 bin 523 iken bugün 111 binin üzerine çıktı. İhracatımızda katma değer artışına yönelik yapılan çalışmalar neticesinde ihracatımızın kilogram birim değeri yüzde 15,1 artışla 1,44 dolar seviyesine yükseldi."

Mehmet Muş, 2022'nin hizmet ihracatı için de tam anlamıyla bir yükseliş yılı olduğunu vurgulayarak, "2022 yılının ilk 11 ayında hizmet ihracatımız 83,6 milyar dolara yükselerek 2021 yılının aynı dönemine göre yüzde 51'lik artış kaydetmiştir. Ülkemizde hizmet veren sağlık kuruluşlarına ve aracı kuruluşlara verdiğimiz destekleri çeşitlendirerek sağlık hizmetlerinde bugün 90 milyar dolarlık değere sahip küresel sağlık hizmetleri pazarından daha fazla pay almayı hedefliyoruz. Dizi-film sektöründe ise 10 yıl gibi kısa bir süre içerisinde yaptığımız atılımlar sonucu 750 milyon dolarlık ihracatla Amerika Birleşik Devletleri'nin ardından dünyada ikinci sırada yer almaktayız." diye konuştu.

"Hizmet ihracatı gelirini 2 milyar dolara ulaştırmayı hedefliyoruz"

Muş, 2022'de 260 bine ulaşan yabancı öğrenci sayısını 2023'te 325 bine çıkararak uluslararası öğrencilerden elde edilen hizmet ihracatı gelirini 2 milyar dolara ulaştırma hedeflerinin olduğuna işaret ederek, şöyle devam etti:

"Lojistik süreçlerini uçtan uca yönetme üzere desteklerimizi kurguladığımız entegre model ile yurt içinde sahip olduğumuz lojistik kabiliyetini yurt dışına da taşımayı amaçlıyoruz. Uyguladığımız dış ticareti geliştirici politikalarla iş dünyamızın yoğun gayretleri neticesinde mal ve hizmet ticaretimizde kaydettiğimiz başarıda emeği geçen tüm ihracatçılarımızı ve ticaret diplomasisi kanalıyla dünya pazarlarında onlara destek veren DEİK ailesini tebrik ediyorum. Türk ekonomisinin sürekli değişmekte olan küresel ekonomik yapıya en iyi şekilde uyum sağlaması için biz kamu olarak elimizden geleni yapmaya hazırız.

16.01.2023

Bu doğrultuda ihracatçılarımızın finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla geçtiğimiz mart ayında faaliyetlerine başlayan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi, 2022 itibarıyla ihracatçılarımıza 17 milyar Türk lirası ihracat kredisi için kefalet sağladı.

Öte yandan ihracatçılarımızın en uygun krediye ulaşmasını sağlamak amacıyla geliştirilen İGE Kefalet Portalı hayata geçirildi. Geçtiğimiz yıl temmuz ayında lansmanını gerçekleştirdiğimiz Uzak Ülkeler Stratejisi'ne yönelik hedeflerimiz doğrultusunda 18 ülkeye ilişkin birçok alanda ihracatçılarımıza rehberlik etmesini amaçladığımız 328 eylem kurgulandı ve bu eylemler hızla tamamlanmaya başlandı."

İhracata hazırlık, pazarlama, tanıtım, yurt dışı fuar katılımları gibi alanlarda başvuru süreçlerini daha etkin ve hızlı hale getirdiklerini aktaran Muş, mevcut desteklerindeki iyileştirmenin yanı sıra pazara giriş projesi hazırlama desteği, çok kanallı zincir mağaza desteği, ihracat konsorsiyumları desteği gibi yeni destek mekanizmalarını ihracatçıların hizmetine sunduklarını söyledi.

Muş, ihracatçıları lojistik sektörü içerisinde daha iyi seviyelere taşımak amacıyla geliştirdikleri yurt dışı lojistik dağıtım ağları desteği ile lojistik performansını artıracak yeni bir yola girdiklerini ve burada onayladıkları projeler olduğunu, onların da hızlı bir şekilde hayata geçirildiğini belirterek, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Ayrıca Bakanlığımız koordinasyonunda Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nı hayata geçirmek üzere özel sektörümüz ve AB ile diyalog halinde çalışmalarımıza devam ediyoruz. İhracatımızı artırmak, sanayimizin rekabetçiliğini güçlendirmek ve ülkemize yabancı sermaye çekmek amacıyla uluslararası anlaşmalar akdetmeye yönelik çalışmalarımızı da hızla sürdürüyoruz. Bu kapsamda Pakistan ile Mal Ticaret Anlaşması müzakerelerini 2022 yılı içerisinde tamamladık ve şu an onay için Parlamentomuzda bekliyor."

Eksi enflasyon için sırada elektrik şirketleri mi var?

Alaattin AKTAŞ

16 Ocak 2023 Pazartesi

✓ Enflasyonu hiç olmazsa seçime kadar zapt edebilmek için her yol deniyor. Şimdiki adım elektrikte ucuzlama olacağı algısı doğurmak...

✓ Isparta'yı kara kışta günlerce elektriksiz bırakan şirkete ancak 3.2 milyon lira ceza veren EPDK, şimdi elektriği pahalı sattıkları gerekçesiyle kırk şirkete 11 milyar lira ceza vermeye niyetleniyor.

✓ Tutarın böylesine yüksek olması, zaten bu cezanın alınamayacağını, alınmak istenmediğini ya da aslında ortada cezaya yol açacak bir durum olmadığını gösteriyor.

EPDK 11 milyar lirayı ceza değil, firmaların geri ödemesi gereken tutar olarak niteliyor. Sonuç aynı olmakla birlikte madem EPDK bu konuda hassasiyet gösteriyor, ben de bu tanımlı kabul ederim, sorun değil. Sizden de yazımda 11 milyar için kullandığım "ceza" kavramını "firmaların geri ödemesi gereken tutar" olarak okumanızı rica edeceğim.

Önce şu gerçeğin altını çizelim. Eksi enflasyon iyidir, hele Türkiye için birkaç ayla sınırlı bile olsa, bulunmaz bir durumdur. Fiyatların sürekli gerileme eğilimine girmesi halinde zaten artık enflasyon kavramı da rafa kalkar ama biz o durumda değiliz, olamayız da. Bizde çaba önce şu ocak ayında sifıra yakın, hatta mümkünse eksi bir oran çıkarabilmek. Sonra da bunun keyfini yaşamak, psikolojik bir üstünlük elde etmek...

“Bakın, enflasyon gerileyecek dedik, geriledi; şimdi de fiyatları bile geriletiyoruz...”

Gerçi böyle söyleyince kafalar karışır biraz. Şimdiye kadar yıllık enflasyon oranındaki gerilemeyi adeta fiyatların gerilemesi olarak anlattıktan sonra fiyatların düşüşünü izah

16.01.2023

etmek pek kolay olmasa gerek. O zaman, önceki görüş yalanlanmış olur. Onu da söyleyenler düşünsün!

Amaç belli; amaç enflasyon yönüyle yıla iyi bir giriş yapabilmek... Hele hele bu durum sonraki aylarda da sürdürülebilirse şahane olur!

Yılbaşından geçerli olmak üzere doğalgazda indirim yapıldı. Bu indirim İstanbul'da faturası İBB'ye yıkılarak meskenleri, tüm Türkiye için ibadethane ve cemevlerini kapsıyor. Ayrıca elektrik üretiminde kullanılan doğalgazda, sanayide tüketilen doğalgazda da indirimde gidildi. Sanayide kullanılan elektrikte de fiyatlar aşağı çekildi.

Marketler de "gönüllü" olarak fiyat sabitleme kararı aldı. Bir market 1000 ürünün, bir başkası 20 bin ürünün fiyatını sabitlediğini duyurdu. Bunlar hangi ürünler pek bilinmiyor ama söylendi işte!

Fiyatlar inmesine de algısı yeter!

Fiyatların gerilemesini sağlayacak, bu mümkün olmasa bile geriliyor algısı ya da gerileyecek beklentisi yaratacak, hadi o da olmadı şimdiye kadar yapılan zamları birilerine yıkacak bir şeyler yapmak gerekiyordu, şimdi o adım atılmaya çalışılıyor. Önce ocak ayı için başlandı, şimdi bunun devamı gelsin isteniyor. Doğalgaz indirimi, marketlerin fiyat sabitlemesi, lokantalardan aynı sabitlemenin beklenmesi, Maliye Bakanı Nebati'nin ayakkabı ve giyim sektöründen de destek talebinde bulunması... Hepsi aynı amaca dönük.

Öyle anlaşılıyor ki sırada enerji sektörü var.

Aslında pek yok da, böyle bir algı oluşturma çabası içine girildiğini söylemek daha doğru.

BU BÜYÜKLÜKTE BİR CEZA "ALMAYACAĞIM" DEMEK!

Hafta sonu piyasalar Türkiye'nin alışık olmadığı büyüklükte bir ceza haberiyle uyandı. EPDK kırk enerji şirketine yaklaşık 11 milyar lira ceza kesmeye hazırlanıyordu. Ceza ödeyeceği ileri sürülen bazı şirketlerin adı basında da yer aldı. Öyle ki bazı şirketler 1-3 milyar lira arası ceza bekliyordu.

Hani hiç değişmeyen bir gerçek var ya; hırsızlığı davulla zurnayla yaparsanız ceza almazsınız!

EPDK'nın cezası da farklı yönden bu duruma benziyor. Doğru olsa bile ceza bu kadar yüksekse ya o parayı tahsil edemezsiniz ya da zaten en baştan almaya niyetiniz yok demektir veya daha kötüsü ortada ceza konusu olacak bir durum yoktur da siz algı peşindesinizdir!

Adeta "**Bulduk bulduk**" diye ortaya çıkıp enerji zamlarını şirketlere yıkmaya çalışma algısı doğurmuş olursunuz.

Siz önce geçen yıl kara kışta Isparta'yı günlerce elektriksiz bırakan ve adeta donduran şirkete ne ceza vermişsiniz, onu bir söyleseydiniz! Yalnızca 3.2 milyon lira ceza verdiniz. Şirket de abonelere 15.6 milyon lira tazminat ödedi ve Isparta rezalet 18.8 milyon liraya tatlıya(!) bağlandı.

Koskoca bir şehir bir hafta boyunca dondurmanın maliyeti 18.8 milyon lira, sözüm ona elektriği pahalı satmanın bedeli ise 11 milyar lira!

Peki bu ceza doğru mu?

Ceza uygulanacağı belirtilen şirketlerin bazıları borsada işlem görüyor. Ceza haberinden sonra bu şirketlerden açıklama geldi ve yöneltilen iddiaların doğru olmadığı savunuldu. Şirketlerin açıklaması üzerine dün de EPDK bir açıklama yaptı.

EPDK tabii ki açıklama yapmalı; ama açıklama yapmalı!

Dün yapılan bir açıklama değildi, bir yasak savmaydı!

Konu çok teknik, onu belirtmem gerek. Şirketlere dönük iddianın ne olduğunu yazacağım ama konuyla ilgili detayları merak eden okurlara enerji uzmanı meslektaşım Mehmet Kara'nın bugünkü gazetemizde yer alan haberini okumalarını öneririm.

Ama ben de EPDK'ya birkaç soru sormak istiyorum. Biraz önce dedim ya, EPDK açıklama yapmalı; ama **"açıklama"** yapmalı! Bakın EPDK neler söylüyor:

Kurul perşembe günü (12 Ocak) toplantısında fiyatlama mekanizmasıyla ilgili anlaşmalar kapsamında sehven ya da kasıtlı olarak EPIAŞ'a (Enerji Piyasaları İşletmeler A.Ş.) gerçek dışı bildirimler yapılması sebebiyle 40 şirket hakkında idari soruşturma açılmasına ve 10.2 milyar liranın geri ödenmesine (tabii ki alınmasına denilmek isteniyor) karar vermiş. Bu tutar faiziyle birlikte 11 milyar lirayı aşmış. Ve bu tutar, azam uzlaşma fiyatı (AUF) mekanizmasının doğası gereği maliyet düşüşü olarak doğrudan tüketicilerin faturasına yansıtılacakmış.

Şimdi sormazlar mı EPDK'ya...

- Koskoca santraller kurup ya da satın alıp işleten bu "beceriksiz" şirket yöneticileri bu "sehven" işlemleri ne zaman yaptı?

- Siz EPDK olarak bu sehven ya da kasıtlı işlemleri ne zaman belirlediniz?

- Bu yanlış işlemler uzun süredir yapılıyorsa soruşturma için neden 12 Ocak'a kadar beklediniz?

- Soruşturma açmadan önce şirketleri yaptıkları yanlışlar konusunda uyardınız mı?

- Sehven yapılan işlemlerle kasıtlı yapılan işlemlere aynı cezayı mı uygulayacaksınız?

- Ve can alıcı soru! 30 Eylül 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan ve 1 Ekim 2022 tarihinde yürürlüğe giren ve bu cezalara temel oluşturduğu belirtilen bir detayın, bu konuyu düzenleyen mevzuatın yürürlüğe girdiği 30 Mart 2022’den geçerli olmasını istediğiniz doğru mu?

- Cezalar bu mevzuatı geriye doğru işletme isteğinizden mi kaynaklanıyor?

KAMUOYUNU YANILTAN BİRLERİ VAR DA, KİM ONLAR?

EPDK’nın açıklamasında çok dikkat çekici bir ifade var. Hani dedim ya ceza haber basına yansıyınca borsada işlem gören bazı şirketler gerçeğin böyle olmadığı yönünde açıklama yaptı diye. EPDK da bunun üstüne bir açıklama yapma gereği duydu.

İşte EPDK’nın o açıklamasındaki bir ifade çok dikkat çekici:

“Bu süreçte kamuoyunu yanıltıcı açıklamalardan kaçınılmalıdır.”

Belli ki şirketlerin **“İşin aslı öyle değil, böyle böyle”** demesi rahatsızlık yaratmış.

Ama kamuoyunu gerçekten de yanıltmamak gerekir!

Örneğin bu konuda kamuoyunu tatmin edici şekilde bilgilendirmemek, yanıltıcı açıklama sayılır!

Örneğin tahsil edilme olasılığı adeta hiç olmayan 11 milyar lirayı seçim öncesinde havuç gibi ortaya atmak, yanıltıcı açıklama sayılır!

Örneğin yukarıda sıraladığım sorulara yanıt vermemek, yanıltıcı açıklama sayılır!

Herkes işini yapsın!

Türkiye’de adeta herkes enflasyonu düşürmeye soyundu!

Bir tek bunu yapması gerekenler başka işlerle meşgul!

Onlar, enflasyonu yapay ve geçici olarak nasıl düşük göstermek mümkün olur, hangi kesime neler dayatılabilir, onu kotarmanın peşinde.

Ama bardağın dolu tarafında şu da var; oranların düşük görünmesi demek ki artık pek işe yaramıyor. O yüzden de fiyatların bir süreliğine de olsa aşağı çekilebilmesi, çekilemese de böyle bir beklenti oluşması isteniyor. Elektrikte olduğu gibi...

Her şey doları tutmak için...

Şeref OĞUZ

16 Ocak 2023 Pazartesi

Son günlerde **dolar kuru**, yukarıya doğru **fazla kıpır kıpır...** Adeta **zıplama gayreti** içinde... Nitekim **serbest piyasada makas**, açılmaya başladı. **Bankaya** bakıyoruz; farklı marjlar, **döviz bürolarına** bakıyoruz; daha da farklı marjlar. Sahi, neler oluyor? **Kuru kıpraştırın** bir şeyler mi var? Acaba nedir?

Kamunun hamleleri ile bu kur hareketleri nefeslense de **mevil** değişmiyor. Bir bakıma **bastırıldığı yerden kafasını** yukarı çıkarmış, "**bana sığar iki cihan, ben bu cihana sığmazam**" diye söyleniyor. **Kuru zapt etmenin maliyeti artmıştı** ama şimdiye dek icat ettiğimiz **KKM türü yöntemler de işe yaramamaya** başladı.

LİRANIN ADRESLERİ SINIRLANIRSA

Biliyoruz ki **arkasından enflasyon kovalayan Lira**, **Borsa sığınmacısı...** Kur ise **enflasyon geçişkenliği** yüzünden **baskı altında** tutuluyor. **Liralaşma yaşanmadı** ama **dolarizasyon**, hükümet tarafından **zora sokuldu**, adeta "**döviz bulaşının canını yakarım**" duygusundaki **makro ihtiyati tedbir sağanağı** var.

İhracatçının feryadına rağmen doların artışına izin vermiyoruz da **doları tutmanın bedelini** hesaba katmak gerekiyor. Biri "**faiz**" mi dedi? Bakalım; politika faizi %9, piyasa faizi %25-30, eş-dost-arkadaş faizi; %45-50. Faizi **Merkez'in PPK'sı** belirlemeyi bıraktı. Halk **kendi faizini** artık **kendisi belirliyor** gibi.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Neden herkesin gözü bankalarda?

Çünkü **tüm işlemler bankalar üzerinden** gerçekleşiyor. Şimdiye kadar **yüksek kârlar** açıkladılar. Ancak artık **zorlu bir dönemden** geçiyoruz. Bankaların **verdikleri kredi** ile **topladıkları mevduat** faizi arasında da makas çok açıldı.

Alınan önlemler kuru tutar mı?

Maliyetini karşıladığın sürece kuru tutabilirsin ama bir yere kadar. Tıpkı “**Er Ryan’ı Kurtarmak**” filmindeki gibi cephe gerisinde kalan bir askeri kurtarmak adına koca birliği feda etmek gibi... Şu ana dek **KKM’nin Hazine ve Merkez’e maliyeti yarım trilyon** liraya yaklaştı. **İhracatçının el konulan dövizi** de cabası. Nitekim onca frene rağmen **13 ayda dolar; 13 liradan 19 lira kıyısına** taşındı bile.

NOT

HER ŞEY TAMAM DA YABANCIYA NE OLUYOR?

Anladık, **heterodoksunuz tıklarında...** Borsa zaten ekonomik **başarının (!) barometresi** gibi... İyi de **yabancıya ne oluyor?** Niye satıyor? **Geçen yıl zaten yeterince satmadı mı?** Yoksa bizim görmediğimiz bir şeyleri mi görüyor? Ya da **bizden saklanan bazı şeyler** onlara ayan mı oluyor?

2022’de 4 milyar \$lık hisse satan yabancı yatırımcının, bu yılın ilk haftasında satışa devam ettiğini görüyoruz. Menkul kıymet istatistiklerine göre yabancı net olarak **352 milyon \$** hisse senedi, **55 milyon \$** ise **DİBS** (Devlet İç Borçlanma Senedi) satmış...

Yabancı bu; satar gider. **Sattığı gibi gelir alır da...** Siz dengeleri değiştirirseniz; durum değişir. Önemli olan **siz paranızı koruyor musunuz?** Ülkedeki **refahı** artırabiliyor musunuz? **Entelektüel sermayenizi** ele güne yağmalatmadan tutabiliyor musunuz?

Satan sadece yabancı mı? Ülkenin geleceğinden umudunu kesen gençlere bakın; havalimanlarımızda elindeki valizle “**başka ufuklarda**” kendisine **ikbal aramaya** giden binlerce insan... **Karl Marks;** “bir ülkeyi **tek kurşun atmadan yok etmenin en iyi yolu,** parasını eritmektir” demişti zaten...

Ankara'nın suyuna bak...

Maruf BUZCUGİL

16 Ocak 2023 Pazartesi

Seçim yorgunluğu daha şimdiden ekonomiyi ve siyaseti etkisi altına almış durumda. Yaklaşık 1,5 yıla yakın süredir siyasette, ekonomide tüm hamlelerin 2023 baharında yapılması muhtemel seçimler gözetilerek atıldığı bir dönemden geçiyoruz. Daha önce deneyimlemediğimiz şekilde uzun ve yüksek enflasyon altında geçen bu süreç hepimizi yordu. Artış hızı giderek azalsa da indiği düzeyde bile kemikleşme işaretlerini aldığımız yıllanmış yüksek enflasyonu geçici bir durum olarak yansıtmak artık mümkün değil. Zaten seçim ekonomisi de yüksek enflasyonun üretimden, tüketimden, olumsuz etkilerini bir nebze olsun rahatlatmak üzerine kurgulanmış durumda.

Hemen her yerde esnafından, sanayicisine, ihracatçısına emekçisine, emeklisine kadar herkesten “*Hayırlısı ile şu seçimleri bir atlatsak*” sözünü çok sık duyuyoruz. Siyasetin görüş mesafesi yüksek enflasyonun dayattığı koşullara paralel olarak iyice kısaldı. Mayıs'ın ilk yarısında yapılması beklenen seçimlerin tarihini kesinleştirmek bile stratejik hamle haline geldi.

Ülkemizin en temel yapısal sorunlarına uzun erimli bakış açılarımızın üzerine kısa vadeli popülist kaygıların yarattığı yoğun sis çökmüş durumda.

İklim değişikliğine kentlerin su rezervinden bakmak

Çalışma hayatı üzerinde uzun süreli etkileri olacak kararların (*EYT, asgari ücret*) iktidar ve muhalefetin el yükselttiği bahis üzerinden yürüdüğü ortamda diğer temel sorunlara yaklaşımda da dikkat dağınıklığı görüyoruz. Çevre ve iklim değişikliği ile ilgili konular bunların başında geliyor. Salgın döneminde biraz içimize döndüğümüzde hemen artan çevre ve iklim değişikliği kaygılarımız, duyarlılığımız da elbette nefes nefese günübirlik seçim politikalarından nasibini alıyor. Bu alanda da bakış açısı sonbahar yağmurlarının azlığı ve büyük kentlerin su rezerviyle sınırlanmaya başladı. **EKONOMİ** gazetesi okurları emin olsun ki seçim sürecinde de her zaman olduğu gibi çevre ve iklim değişikliği sorunlarının, yeşil dönüşüm politikalarının takipçisiyiz. Siyasi partilerin yakın zamanda açıklanacak seçim

bildirgelerinde önerdikleri çevre politikalarını **EKONOMİ** gazetesi merceği altına alacağız.

Ankara su konusunda daha şanslı

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, geçen hafta başında gazetecilerle 2022 yılını değerlendirdiği sohbet toplantısı düzenledi. Doğal olarak Bakana yöneltilen sorular arasında sonbaharın ardından ve kışa girerken gözlediğimiz yağış azlığının yarattığı “kuraklık endişeleri” öne çıktı. Bakan Kirişçi, “kuraklık” saptaması yapmak için henüz erken olduğunu söyledi. Bakanın bu sözleri üzerimizde nisan yağmuru etkisi yarattı, içimizi biraz rahatlattı. Büyük kentlerimizin su rezerviyle ilgili Kirişçi’nin verdiği bilgiyi hatırlatalım: “İstanbul’da barajlarda aktif doluluk oranı geçen yıl aynı tarihe göre yüzde 16,5 daha az, şu an doluluk oranı yüzde 33,3. Hiç su gelmemesi halinde bile 3,5 aylık ihtiyacımızı karşılayacak su rezervinin olduğunu belirtmek isterim. Ankara bu konuda daha şanslı, geçen yıla göre yüzde 10,7 oranında daha fazla su var, doluluk oranı yüzde 18,9. Barajlara su gelmemesi halinde tüm içme suyu talebini 6 aydan daha fazla karşılayacak kapasitemiz var. İzmir’de yüzde 3,6 oranında daha fazla su bulunuyor, yüzde 19,1 doluluk oranı. Hiç yağış olmaması halinde 7 aylık suyumuz var. Bursa’da yüzde 16,5 maalesef. Hiç su gelmemesi halinde 2 aylık karşılama kapasitesi var.”

CHP Ar-Ge Bilim Platformu raporu: Her 4 şirketten 3’ü yetenek açığı yaşıyor

Türkiye’de işverenlerin yüzde 88’inin gerekli mesleki beceriye ve niteliğe sahip eleman bulamadığı ve her 4 şirketten 3’ünün yetenek açığı yaşadığı belirtildi. CHP Ar-Ge Bilim Platformu’ndan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Fethi Açıkөл başkanlığında hazırlanan rapora göre, Türkiye en çok yetenek açığı yaşayan 40 ülke arasında 29’uncu sırada yer alıyor.

Raporda, “dünyanın gelişmiş ekonomileri Endüstri 4.0’a doğru yol alırken, Türkiye sanayisinin farklı sektörlerinin dijital olgunluk seviyesinin Endüstri 2.0 ve 3.0 arasında sıkışıp kaldığı” tespiti yapılıyor.

Türkiye’de 6 milyona yakın kişinin farklı yetkinlikler geliştirerek alanındaki teknolojik yeniliklere ayak uydurabilir duruma gelmesi ve teknolojik becerilerini geliştirmesi gerektiği belirtiliyor. 2021 yılı verileriyle Türkiye’deki 28,8 milyonluk toplam istihdam içinde düşük eğitim ve beceri seviyesindeki nüfus 8,7 milyon kişi olarak hesap ediliyor.

Türkiye’de her 10 işsiz genç mühendisten beşinin 1 yıldan az, dördünün 1 yıldan fazla, birinin ise 2 yıldan fazla zamandır işsiz olduğu öne sürülüyor.

KOBİ’lerde durum

Raporda yer verilen, İstanbul ve Ankara’daki firmaları ve insan kaynakları şirketlerini kapsayan bir araştırmaya göre, iş gücü piyasasında güçlü veya kısmen yetenek açığı hisseden KOBİ’lerin oranı %78, ihracatın 4’te 3’ünü gerçekleştiren büyük ölçekli şirketlerin oranı ise %99,9 olarak hesaplanıyor. Ankara OSTİM Organize Sanayi

16.01.2023

Bölgesi'nde (OSB) her 10 işletmeden 4'ünün vasıflı teknik eleman temin etmekte güçlük çektiği belirtiliyor.

Kaynaklar heba edildi

Ortaya konulan tablonun son 20 yılda uygulanan yanlış politikalar sonucunda meydana geldiği savunulan raporda "Dijitalleşme ve Yeşil Dönüşüm tartışılırken, Türkiye'de iktidarın kentsel rantlara ve pahalı altyapı projelerine harcadığı on milyarlarca dolar yüzünden, teknolojik dönüşümleri yakalamak için gerekli kaynakların heba edildiği" savunuluyor.

Raporda, CHP'nin politika önerileri de sıralandı. CHP iktidarında nitelikli ve becerikli işgücünün yetiştirilmesi ve istihdam edilmesini sağlayacak bir eğitim-istihdam bağlantısının güçlü bir şekilde kurularak, bu amaç doğrultusunda Yüksek Yetenek İnşası Acil Eylem Planının uygulamaya konulacağı kaydedildi.

EYT, iş dünyasının kâbusu oldu...

Ömer Faruk ÇİFTÇİ

16 Ocak 2023 Pazartesi

Kısaca EYT olarak bilinen emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili alınan karar iş dünyasını kara kara düşündürmeye başladı. Bursa'da hangi sanayici ile konuşsam EYT konusunu gündeme getiriyor ve çaresizliğini anlatma gayretine girişiyor. Hükümetin 1999 öncesi emekli olanların uğradıkları haksızlığı gidermeye yönelik aldığı kararın çalışan kesimde büyük bir sevinç yarattığı bir gerçek. Ekonomik olarak hayli zorlanılan bir dönemde çıkan karar ilgili kesimi rahatlatacaktır. Ama madalyonun bir de diğer yüzü var. İşveren tarafı ki hayli sorun yaşayacaklar gibi görülüyor. Sanayici bir dostum aradı ve EYT ile ilgili bünyelerinde 140 kişinin yer aldığını ve kimsenin de karar sonrası çalışmak istemediğini bildirdi. Ekledi, "Şimdi biz bu tecrübeli, bölümlerinin sorumluluğunu alan kesimin yerini nasıl dolduracağız" diye de sordu. Ben de hükümetin KGF aracılığı ile finans desteği sağlayacağından filan bahsettim. "Benim kredi ile para ile ilgili bir sorunum yok ki? Bu kişilerin yerine kimi çalıştıracam bunun cevabı lazım" dedi. Bir cevap veremedim tabi. Ama kendimi onun yerine koyduğumda haklılığını da gördüm. Yine market zinciri sahibi bir dostum yaklaşık 40 çalışanın EYT'li olduğunu, tamamının mağaza sorumlusu unvanı taşıdığını karar çıktıktan sonra da çalışmak istemediklerini söyledi.

Pandeminin hayata bakışımızı önemli oranda değiştirdiği bir gerçek. İnsanlar hayatı pandemi öncesi kadar ciddiye almamaya başladı. Daha rahat, stressiz bir yaşam için konfor alanlarını terk etmeye başladılar. EYT ile ilgili insanların genç sayılabilecek yaşta çalışmak istememelerini ya da daha rahat işlerde çalışmayı tercih etmelerini buna yoruyorum. Ama bir gerçek var ki EYT kararı iş dünyasında önemli bir sorun haline dönüşüyor. Hangi işkolunda olursa olsun EYT'den etkilenen yaş grubu iş hayatının en verimli dönemini yaşıyor. Biz bu insanları üretimden öyle ya da böyle uzaklaştırarak ülkenin gelişmesi adına önemli risk alıyoruz. Tabi EYT ile ilgili karar Meclis'te henüz yasalaşmadı. Yasa haline dönüştüğünde EYT'lilerin hakları nasıl olacak? Gidişatı biraz da alacakları haklar belirleyecektir. Umarım çıkacak yasa EYT'liler kadar iş dünyasını da tatmin eder. Aksi halde iş dünyası üretim ve verimlilik tarafında hayli zorlanacaktır.

16.01.2023

Geçtiğimiz hafta kaleme aldığım 'Bursa'da tarım talanına kim dur diyecek?' başlıklı yazım hayli ilgi gördü. Devamında Valilik marifeti ile Büyükşehir Belediyesi denetiminde ilçe belediyeleri harekete geçerek yazımda belirttiğim bölgelerde 6 adet kaçak yapı yıkıldı. Ama yetmez aynı bölgede o kadar çok kaçak yapı var ki kaçak sanayi bölgesi tabiri yetersiz kalıyor. İl yöneticileri aynı kararlılıkla bunun üzerine gitmeli ve kaçak yapılaşmayı önleyecek adımlar kararlılıkla atılmalıdır. Kurlsızlık kenti yaşanamaz hale getiriyor. Bursa'da da yaşadığımız durum bu maalesef. Yapanın yaptığı yanına kar kalmamalı. Belediyeler denetimlerini sıklaştırmalı ve özellikle seçimlerin yaklaştığı bu dönemde mantar gibi biten kaçak yapılaşmaya göz yumulmamalı.

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu hangi lidere destek verdi

AHMET Davutoğlu, ‘‘Cumhurbaşkanı içeriden veya dışarıdan olsun, şunu bilecek, genel başkanlar stratejik kararda imza yetkisine sahip olacak’’ deyince büyük bir tartışma başladı.

Kimi bunun Anayasa’ya aykırı olduğunu söyledi. Kimi, ‘‘Milletin seçtiği cumhurbaşkanı bir konseye bağlı olacak. Bunlar kendilerine kukla arıyor’’ dedi. Kimi, ‘‘26-27 milyon oy alarak seçilecek olan cumhurbaşkanının oyu, 250 bin-500 bin olan liderlerin emrine girer mi?’’ diye itiraz etti. Hepsinde haklılık payı vardı. Ama bunu daha önce Temel Karamollaoğlu ve Kılıçdaroğlu da söylediği halde Ahmet Davutoğlu günah keçisi ilan edildi.

KRİZ ÇIKAR TEHDİDİ

Davutoğlu işi bir adım daha ileri götürdü. ‘‘Peki seçilen cumhurbaşkanı sizin bu kararınızı dinlemezse ne olur?’’ diye sorulunca, ‘‘Kriz çıkar. O cumhurbaşkanı Meclis desteğini kaybeder, ülke yeniden erken seçime gitmek zorunda kalır’’ yanıtını verdi. Açıkça, seçilecek cumhurbaşkanını tehdit etti.

Tabii bu söz üzerine kıyamet koptu. CHP medyasından Davutoğlu’na yayılım ateşi başladı. ‘‘Oyun kadar konuş’’ diyeni mi ararsın, ‘‘Yutkunuyorum’’ diyeni mi? Sonra ne oldu?

KILIÇDAROĞLU’NDAN DESTEK

Kılıçdaroğlu konuştu. Ne dedi? ‘‘Sayın Davutoğlu’na soruyorlar, ‘Ya birisi çıkıp sizin oyunuz kaç, siz konuşmayın, size hak verilmesin derse?’ diye, ‘O zaman kriz çıkar’ diyor, doğru. 6’lı masada kimse kimseye senin oyun kaç, niye bu kadar konuşuyorsun, diyebilir mi?’’ dedi. Davutoğlu’na güçlü bir destek verdi. Kılıçdaroğlu, başka ne dedi, liderlerin cumhurbaşkanı yardımcısı olacağını, imza yetkisine sahip olacaklarını söyledi. Bu modelin işleri hızlandıracağını savundu.

16.01.2023

DAVUTOĞLU'NUN SUÇU NEYDİ?

Davutoğlu benzer şeyler söyleyince şahin kesilenler, Kılıçdaroğlu söyleyince sus pus.

Ahmet Davutoğlu'nun suçu neydi? Bunu daha açık ve net olarak söylemesi mi?

DAVUTOĞLU'NUN ERDOĞAN'LA YAŞADIĞI KOLTUK KRİZİ

Ahmet Davutoğlu'nun 6'lı masada sebep olduğu ilk kriz, oturma düzeniyle ilgiliydi. Eski başbakan olarak masanın başında oturmak istemiş, bu da krize neden olmuştu. Sonunda yuvarlak masa keşfedilerek kriz aşıldı.

Davutoğlu benzer bir koltuk krizini Cumhurbaşkanı Erdoğan'la yaşamıştı. Davutoğlu Başbakan olduktan sonra, bir süre Bakanlar Kurulu onun başkanlığında toplandı. Ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan Anayasa'dan kaynaklanan yetkisini kullanıp Bakanlar Kurulu'nun kendi başkanlığında toplanmasını isteyince Davutoğlu rahatsız oldu. Hem de geçmişte Cumhurbaşkanı Demirel ve Özal'ın başkanlığında yapılan Bakanlar Kurulu toplantıları olmasına rağmen. Hem de Cumhurbaşkanı Erdoğan, Abdullah Gül'e rağmen kendisini Başbakanlığa getirmesine rağmen...

DAVUTOĞLU NE İSTEDİ?

Erdoğan kararlı durunca Davutoğlu'nun rahatsızlığı etkili olmadı. Kabine'nin toplanma tarihi 19 Ocak 2015 günü olarak belirlendi. Davutoğlu bu kez eşit görüntü vermek için Cumhurbaşkanı Erdoğan'la birlikte masanın başında yan yana oturmayı teklif etti.

ERDOĞAN'IN KARARLILIĞI

Cumhurbaşkanı ile Başbakan'ın özel kalem müdürleri oturma şeklini görüştü. Cumhurbaşkanı'nın masanın başında oturup Bakanlar Kurulu'na başkanlık edeceği, Başbakan'ın ise Bakanlar Kurulu sıralarının başına oturacağı bildirildi.

Ama Davutoğlu, Erdoğan'la eşit bir şekilde masanın başında oturmak için ısrar edince kriz yaşandı. Davutoğlu'nun ısrarlı tutumu nedeniyle özel kalem müdürleri sorunu çözemiyordu. Bundan sonrasını dönemin tanıklarından aktarıyorum. Davutoğlu, koltuk talebini Cumhurbaşkanı Erdoğan'a taşıyor. Erdoğan, "Öyle olur mu ya? Ben Cumhurbaşkanı'yım. Kabine benim başkanlığında toplanıyor" diye reddediyor. Erdoğan, "Toplantı masasının başına tek koltuk koyacaksınız. Orada oturacağım. Toplantıya başkanlık edeceğim. Bakanların olduğu sıranın başına da Başbakan için koltuk koyacaksınız. Gelirse gelir, gelmezse gelmez" diye talimat verince, Davutoğlu, geri adım atıyor. Kıp kırmızı bir surat ve bozuk bir yüz ifadesiyle toplantıya katılıp gösterilen koltuğa oturmak zorunda kalıyor.

AKŞENER'İN KALP ÇARPINTISI NEDEN YAŞANDI

ÖNCELİKLE Meral Akşener'e Allah'tan şifa diliyorum. Her geçen gün daha iyiye gittiğini öğrenmekten dolayı memnunum. Dinlenmek ona iyi gelecek. Çünkü önünde insan kalbini zorlayacak bir süreç var. 6'lı masanın cumhurbaşkanı adaylığı, milletvekili listeleri, bir de üstüne üstlük İYİ Parti'nin kongre süreci.

Meral Hanım hastaneye kaldırıldığında kulağıma gelmişti ama sağlık sorunu olunca üzerinde durmamıştım. Fakat sağdan soldan yazılmaya başlanınca ben de paylaşmak istedim.

ÜMİT ÖZDAĞ ÇATLAĞI

Meral Akşener, MHP'den genel başkan adayı olup ayrılan Ümit Özdağ ve Koray Aydın'la birlikte kurdu İYİ Parti'yi. Ama aralarında rekabet hiçbir zaman eksik olmadı. Troyka arasında ilk çatlak Ümit Özdağ ile yaşandı. Gerilimli bir sürecin ardından Ümit Özdağ, İYİ Parti'den kopup Zafer Partisi'ni kurdu. Ama Koray Aydın içeride kalıp mücadelesini sürdürüyor.

KORAY AYDIN'IN MUHALEFETİ

Meral Akşener, Koray Aydın'ı pasifize etmek için teşkilat başkanlığından aldı. Grup başkanvekili yapıp Genel Merkez'den uzaklaştırmayı planlıyordu ama başarılı olamadı. Koray Aydın Siyasi İşler Başkanı olarak pasif bir göreve atanmış olsa da teşkilatlardaki gücünü korumaya çalışıyor.

ÇARPINTININ NEDENİ

Koray Aydın, Serdar Tunç'u "Ankara İl Başkan adayımız" diye tanıttı, Genel Merkez Av. Batuhan Yılmaz'ı çıkardı. Serdar Tunç'un 15 Temmuz gecesi FETÖ'yü destekleyen tweet'lerinin ortaya çıkması üzerine Genel Merkez geri çekilmesini istedi. Ama Koray Aydın geri adım atmadı. Sadettin Ölmez'i aday yapmak istedi. Akşener ısrar edince bu kez Batuhan Yılmaz'ın da çekilmesini şart koştu. Akşener'in, Faruk Köylüoğlu'nun tek aday olarak seçimlere girmesini istemesine rağmen kriz aşılamadı. Ankara İl Kongresi, 29 Ocak tarihine ertelendi. Bu

16.01.2023

arada olan Akşener'e oldu. Aday krizinin görüldüğü toplantıda Akşener'in akrabası olan Ümit Dikbayır ile Koray Aydın arasındaki gerilim tırmanınca Akşener'in kalp çarpıntıları başlamış.

KALBİNE DİKKAT

Koray Aydın parti içi muhalefetiyle Akşener'i hastanelik etti ama bu iş burada bitmeyecek gibi. Çünkü hem kongre süreci devam ediyor hem Koray Aydın cumhurbaşkanı adaylığı konusunda da katı bir tutum takınıyor. Kesinlikle Kılıçdaroğlu'na karşı ve Mansur Yavaş'ı destekliyor. Koray Aydın, Ümit Özdağ gibi İYİ Parti'den ayrılana dek Meral Akşener'in kalbine dikkat etmesi gerekiyor. Çünkü Koray Aydın'ın muhalefeti insanı kalpten götürür.

16 Ocak 2023, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

6'lı masa mı kumar masası mı?

MHP Genel başkanı Devlet Bahçeli Kızılcahamam'da yaptığı konuşmada 6'lı masanın içinde bulunduğu dağınık duruma değindi. Bahçeli'nin hedefinde masanın sorunlu iki ismi olan Ahmet Davutoğlu ve Ali Babacan vardı.

Bahçeli, sürekli "Masada kriz çıkarırım" tehditlerinde bulunan, yüzde 0,5 oy oranına bakmadan "Cumhurbaşkanı her konuda benden izin alacak" diyen Davutoğlu'na şunları söyledi: "Serok Ahmet, haline bakmadan Hasan Dağı'na oduna gitmek için yola koyulmuştur. 6'lı masa cunta yönetimlerini, ara rejim dönemlerini aratmayacak bir nevi konsey yapılanmasıyla Türkiye'yi yöneteceğini iddia etmektedir. Serok Ahmet pazarlık gücünü yükseltmek, 'ne alırsam, neyi kazanırsam kar' mantığıyla 6'lı masanın başlıca hizip odağına dönmüştür."

Bahçeli, HDP ile seçim ittifakı yapacağı söylenen Babacan'ın son açıklamalarının büyük bir hezeyan olduğunu vurguladı ve şöyle konuştu:

"Serok Ahmet' ve 'Selamsız Babacan' başta olmak üzere, tüm zillet partileri, altılı kumar masasına çökmüşler, 'ne üteriz, nasıl hileyle muhatapları zorda bırakırız' arayışına girmişlerdir. Türk siyaset ve demokrasisi adına utanç verici bir tablo karşımızdadır. Hepsinin derdi masadan kalkıp daha rahat bir koltuğa çöreklenmektir."

Bugün Sabah'ın manşetinde Nisan ayında açılması planlanan, Ortadoğu'nun hava lojistik merkezi olacak Çukurova Havalimanı'nın öyküsünü okuyacaksınız. **Her gün Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından 20 sene önce hayal bile edemediğimiz tarihi projeler hayata geçiriliyor.** Birbirinin kuyusunu kazmakla meşgul 6'lı masanın ayakları ise HDP ve FETÖ'ye göz kırparak oy devşirme peşinde. Washington Post'un geçtiğimiz günlerde yayınlanan analizinde belirtildiği gibi dünyanın en önemli seçimi giderek yaklaşıyor. Tüm bu yaşadığımız gelişmeler 2023 seçimlerinin önemini daha da artırıyor.

BABACAN PKK'YA NEDEN GÖZ KIRPIYOR?

Geçtiğimiz günlerde "HDP ve DEVA Partisi seçime birlikte mi giriyor?" diye

sormuştum. **Bildiğiniz gibi HDP teşkilatı sahada DEVA ve Babacan'a çalışıyor. Babacan da bu ilgiyi karşılıksız bırakmıyor.** Önce "Anayasa'dan Türklük tanımını çıkaralım" diyen Babacan daha sonra "TSK kimyasal silah kullanıyor" iftirasını atan Şebnem Fincancı Korur'a geçmiş olsun ziyaretinde bulundu. Şimdi de terörle mücadelede destan yazan Selçuk Bayraktar imzalı SİHA'ları hedef aldı. Babacan'a göre devlet tüm imkanları ile SİHA'lara destek oluyoruz. PKK'nın SİHA'lardan rahatsız olmasını anlayabiliyoruz. Peki Ali Babacan'a ne oluyor?

Seçimlerde PKK sempaticilerinin iki tane oyunu almak için bunlara gerek var mı? Babacan'ın bu tuhaf çıkışına Baykar Genel Müdürü Haluk Bayraktar "Devletten tek kuruluş almadık, banka kredisi bile kullanmadık" diyerek cevap vermiş. "27 ülkeye ihracat yapıyoruz" sözleriyle ekonomiye katkıda bulduklarına vurgu yapan Bayraktar "Yüksek teknolojiden, milli teknolojiden bihaber olmanız, size müfteri olma hakkı tanımaz" diyerek sözlerini tamamlamış.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu da "Bayraktar SİHA, dünyanın önünde selam durduğu oyun değiştiricidir. Saldıranlar ya ajandır, ya haindir, ya da embesildir." diyerek Babacan'a cevap vermiş.

Aynı saatlerde FETÖ ve Ermeni lobisinin en büyük destekçisi Michael Rubin de SİHA'lara yaptırım çağrısında bulundu. İlginç bir zamanlama değil mi? Babacan ve Davutoğlu'nun siyasi hırsları aklının önüne geçmiş durumda. Seçimler yaklaştıkça daha da şok edici açıklamalarına şahit olacağız. **Kılıçdaroğlu bunlardan kurtulmadan rahat yüzü göremeyecek.**